

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

בית המשפט הורה על ביטול כתב אישום שהוגש נגד נער בן 15 שנחקר ללא נוכחות הוריו

שופטת בית המשפט לנוער בנצרת, השופטת טל ויסמן בן-שחר, שדנה בתיקו של נער בן 15 אשר הואשם בתקיפת נער מבית ספרו החליטה לבטל את כתב האישום נגדו כיוון שחקירתו התנהלה ללא נוכחות מבוגר מלווה, וללא התייעצות עם סנגור לפניה.

האירועים

הנאשם וחברו הואשמו בכך שביוני 2017, בתום יום הלימודים הכו נער צעיר מהם מבית ספרם, בעת שהנ"ל המתין להסעה. השניים נאשמים בעבירות תקיפה וחבלה בכך שהכו את הנער בראשו, ולאחר מכן בעטו בגופו. בעת המעשה היה הנאשם בן חמש עשרה וחודשיים בלבד.

טענות ההגנה

במהלך המשפט טענה ההגנה כי זכויותיו של הקטין בחקירה נשללו ממנו, כיוון שנחקר ללא נוכחות הורה מלווה וכיוון שלא אפשרו לו להתייעץ עם סנגור לפני החקירה.

דברי השופטת

השופטת קיבלה את טענות ההגנה והסבירה כי בנוגע לחקירה ללא הורה מלווה, אכן עומדת לנער הזכות לוותר על נוכחות הורה, אולם על פי חוק הנוער, במקרה של סירוב על הנער לספק הסבר סביר לסירוב, ועל השוטר המנהל את החקירה לתעד בכתב את הסירוב ונימוקיו.

במקרה האמור לא סופקו ולא תועדו נימוקים סבירים לסירובו של הנער. השופטת קבעה כי השוטרים החוקרים היו צריכים לעשות מאמצים לברר את הסיבות לסירובו של הנער לנוכחות הורה בחקירה, ואף להציע לו נוכחות של מבוגר מקורב אחר, מה שלדברי השופטת לא נעשה במקרה הנדון.

בנוגע לזכות להיוועץ בעורך דין לפני החקירה, השופטת הדגישה כי כיוון שמדובר בנער נטול אמצעים, היה על השוטרים להבהיר לו כי עומדת לו הזכות להתייעץ עם סניגור ציבורי ללא עלות. כיוון שהדבר לא נעשה, ניתן לראות בכך פגיעה בזכויותיו של הנער, אשר לא היה בידו לשאת בעלויות שירותיו של עורך דין פרטי.

חוק הנוער

גיל הנעורים הוא תקופה סוערת ורגישה, בה בני הנוער מעצבים את זהותם, הדרך בה מתייחסת הסביבה לבני נוער

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

היא בעלת השפעה ניכרת על עיצוב עולם הערכים ודפוסי ההתנהגות העתידיים שלהם. מערכת האכיפה והמשפט מכירה בכך שיש להתייחס לבני נוער בתבונה ורגישות, באופן שיאפשר להם עד כמה שניתן לסגל לעצמם אורח חיים הגון.

מתוך מודעות לרגישותם ופגיעותם של בני נוער ומתוך רצון להעניק לכל נער יחס הגון על מנת שלא לחרוץ את גורלו של נער כזה לחיים של פשע ועבריינות, נקבעו נהלים ברורים לחקירת בני נוער. במסגרת חוק הנוער תוקנו תקנות מיוחדות, המגדירות כיצד יש לנהוג בעת מעצר, חקירה ושפיטה של נערו ונערים.

בין השאר, על פי חוק הנוער חקירת בני נוער צריכה להיערך בנוכחות הורה מלווה או מבוגר אחר שמקורב לנחקר אשר הנחקר ביקש את נוכחותו. לנער הנחקר עומדת הזכות לוותר על נוכחות מבוגר מקורב בחקירתו, בתנאי שיספק הסבר סביר לסירוב. כמו כן, כמו לנחקרים אחרים, לנער או נערה הנעצרים לחקירה עומדת הזכות להיוועץ בעורך דין לפני החקירה. באם הנער או הנערה מסרבים לנוכחות מבוגר מקורב בחקירתם, על השוטר המנהל את החקירה לרשום ולתעד בכתב את הסירוב ואת הנימוקים לסירוב.

ביטול כתב האישום נגד הקטין מחמת הגנה מן הצדק

לאור התנהלות לקויה של השוטרים בחקירה, ולאחר שהוכח כי התקיימו פגמים מהותיים במהלך החקירה החליטה השופטת לבטל את כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק. השופטת קראה לחוקרי משטרה באשר הם להקפיד הקפדה יתירה על קיום זכויותיהם של בני נוער במהלך חקירות וכתבה:

“... אקרא לחוקרים לכבד זכויותיהם של הקטינים הנחקרים, לשקול בכובד ראש ויתור על זכויות אלה, בנסיבות המתאימות, ולמלא את הטפסים הדרושים, לא כלאחר יד ו'באופן אוטומטי' אלא תוך הפעלת שיקול דעת רחב ואחריות כלפי הנחקרים...”.

השופטת ציינה עוד כי ניתן היה לפסוק פסיקה מתונה יותר מביטול כתב האישום, אולם שקילה של חומרת העבירות, הזמן שעבר מאז ביצוען והפגמים בהתנהלות החקירה הביאו אותה להחליטה לבטל את כתב האישום.